

RAE VALLA HARIDUS- JA NOORTEVALDKONNA ARENGUKAVA

November 2023

Rae vald

Sisukord

SISSEJUHATUS.....	3
1 HARIDUS- JA NOORTEVALDKONNA LÄHTEOLUKORD.....	4
1.1 KORRALDUS	4
1.2 TULEVIKU TEENUSVAJADUS.....	5
1.3 PEAMISED LAHENDAMIST VAJAVAD VÄLJAKUTSED.....	7
2 STRATEEGIA	8
2.1 PÕHIVÄÄRTUSED	8
2.2 VISIOON 2030	9
2.3 LÄBIVAD PÕHIMÕTTED	9
2.4 SIHTGRUPIPÕHISED EESMÄRGID.....	10
2.5 STRATEEGIA SEOSED	11
2.6 STRATEEGIAKAART	13
3 ARENGUKAVA ELLUVIIMINE	14
3.1 ARENGUKAVA ÜLEVAATAMINE JA UUENDAMINE	14
3.2 TULEMUSLIKKUSE MÕÕTMINE	14

Sissejuhatus

Tulevikku vaadates tuleb arvestada mitmete muutustega: demograafilised, inimeste eluviisid, kliima ja tehnoloogia. Sellest tulenevalt muutuvad ka inimeste elu- ja töökorraldus, mis omakorda eeldab muutusi hariduses. Üha raskemini etteennustatavas maailmas peab haridussüsteem toetama tööturu nõudlusele vastava hariduse omandamist, tagades kõikidele inimestele võrdsed võimalused kvaliteetse hariduse omandamiseks hoolimata nende taustast. Järjest olulisemaks on muutunud vajadus suurendada kõikide õppetasemetega ja -liikide omavahelist sidusust, samuti integreeritust teiste eluvaldkondadega.

Õpetaja roll on õppeprotsessi läbiviimisel võtmetähtsusega. Seetõttu on oluline, et teda väärtustataks. Sama kehtib kõikide teiste osapoolte kohta. Keskkond peab olema nüüdisaegne, õppima innustav ja turvaline.

Üha enam on oluline lisaks ainete tundmisele soodustada üldoskuste arendamist kõikides haridusliikides, et võimaldada inimestel end maksimaalselt teostada.

Rae valla haridus- ja noortevaldkonna arengukava on terviklik käsitlus alus-, üld- ja huviharidusest ning noorsootööst. Haridusvaldkond on omavalitsustele pandud ülesannetest üks kõige olulisemaid, moodustades ühtlasi eelarvest suurima osa. Arengukava eesmärk on valdkonna tuleviku osas laiapõhjalise kokkuleppe saavutamine. Selles on praeguse olukorra analüüsile tuginedes määratletud visioon, eesmärgid ja nende saavutamiseks vajalikud tegevused ning investeeringud.

Arengukava koostamise raames:

- Koostati teenusvajaduse prognoos aastani 2050;
- Viidi läbi taustaanalüüs, mis hõlmas õpirännet, töötajaskonda, kinnisvara olukorda ja finantseerimist;
- Korraldati mitmeid aruteluseminare olukorra analüüsimiseks ja tulevikupildi määratlemiseks;
- 19.04.2023 toimus Rae valla haridusjuhtide seminar, millele eelnes arengukava tegevuskava täitmise analüüs. Sisend arengukava muudatusteks 2023.a seisuga on saadud seminari käigus ning ettepanekud on läbi arutatud Rae valla haridusjuhtidega.

Arengukava koostamist koordineeris juhtrühm, kuhu kuulusid vallavalitsuse, volikogu ja asutuste esindajad. Juhtrühm määratles peamised suunad, tegi vahekokkuvõtteid ja -järelduisi.

Arengukava dokumentatsioon sisaldab:

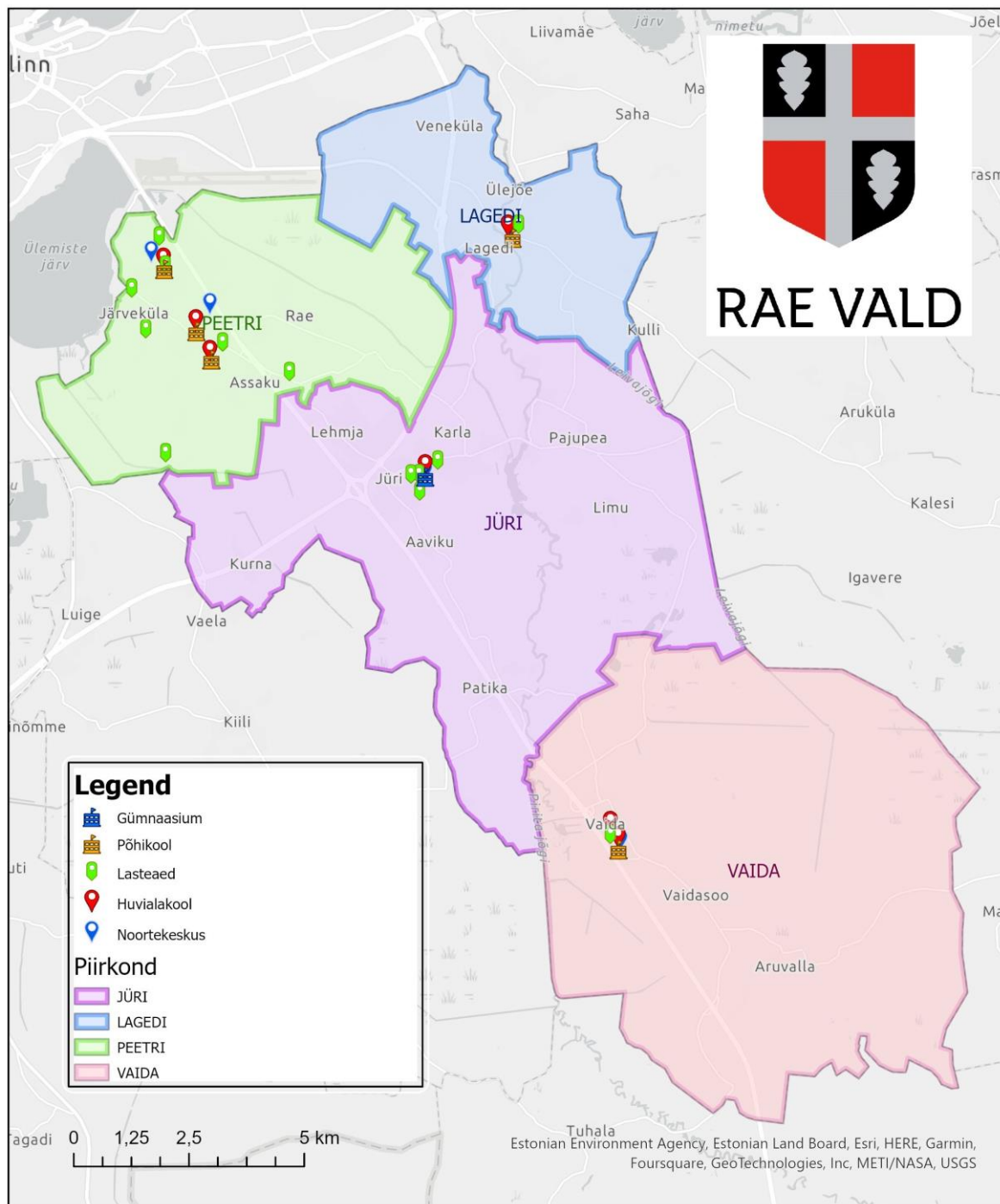
1. Käesolevat dokumenti – arengukava – hõlmates taustaanalüüsi lühikokkuvõtet, visiooni, väärtusi, läbivaid põhimõtteid, eesmäärke ja mõõdikuid;
2. Elluviimise tegevuskava – lisa 1;
3. Taustaanalüüsi – lisa 2.

Arengukava on vastu võetud Rae Vallavolikogu määrusega.

1 Haridus- ja noortevaldkonna lähteolukord

1.1 Korraldus

Rae vallas tegutsevad koolieelsete lasteasutustena 8 munitsipaallasteaeda ja 2 lasteaed-põhikooli kokku 13 tegevuskohas. Munitsipaalomandis üldhariduskoole on kuus – gümnaasium, neli põhikooli ja kaks lasteaed-põhikooli. Samuti on vallas üks erakool. Munitsipaalomandis on üks huvikool, mille õppest osa toimub ka koolides ja lasteaedades. Noorsootööd korraldab üks keskne asutus viies tegevuskohas (Joonis 1).

Joonis 1. Haridus- ja noorsootöö asutuste tegevuskohad

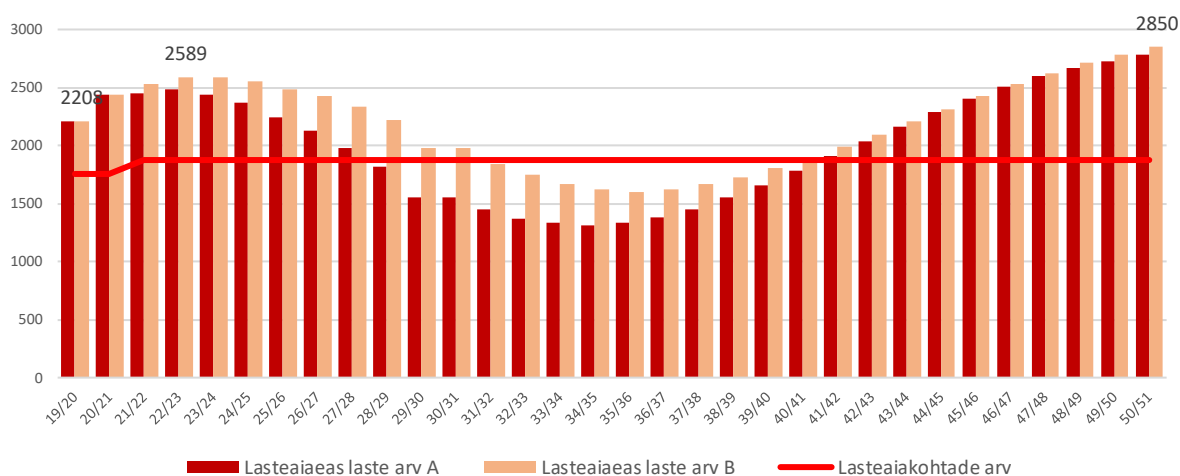
1.2 Tuleviku teenusvajadus

2020. a alguse seisuga elas Rae vallas 20 135 inimest. Võrreldes viieteistkümne aasta taguse ajaga on elanike arv vallas enam kui kahekordistunud – lisandunud on 12 tuhat uut elanikku. Peale eelmise majanduskriisi lõppemist on elanikkonna kasvutempo viimasel kuuel aastal olnud keskmiselt 6% aastas.

Rahvastiku vanuseline jaotus Rae vallas on tasakaalust väljas, mis on otseselt intensiivse sisserände tagajärg. Tasakaalustamata vanusjaotus muudab haridusteenuste vajaduse pikemaks ajaks laineliseks ja eeldab seetõttu ka paindlikkust teenuste pakkumise korraldamisel. Eriti keerukas on keskpikas perspektiivis optimaalse haridustaristu rajamine ja selle kulutõhusalt kasutuses hoidmine.

Rae valla arengukava lisana on koostatud rahvastikuprognosis, mis on siinse valdkondliku teenusvajaduse hindamise aluseks. Joonistel viidatud A-stsenaarium iseloomustab olukorda, kus rändeprotsesse ei arvestata, ja B-stsenaarium arvestab. Täpsemad kirjeldused asuvad arengukava taustaanalüüsis.

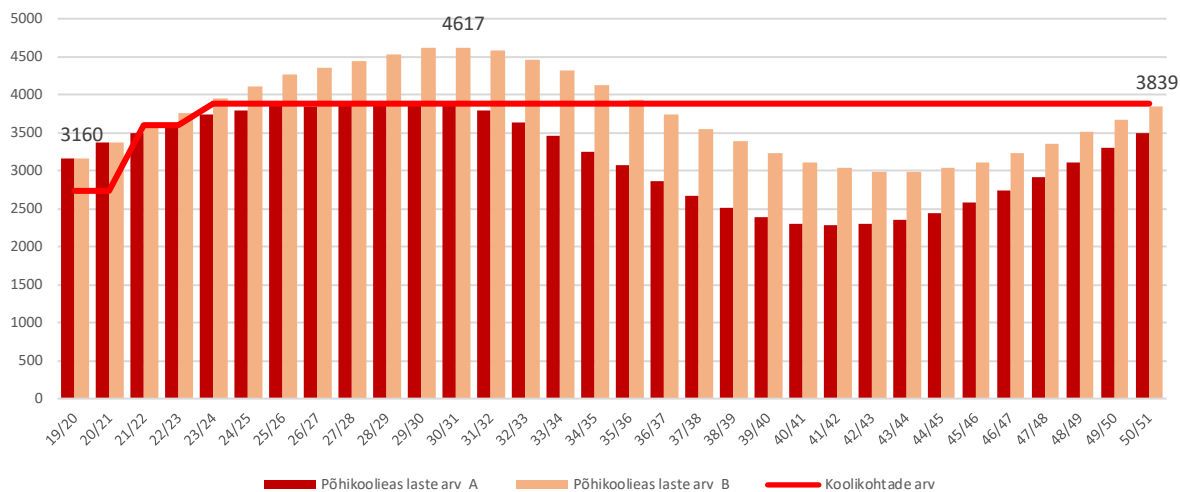
Alushariduse osas erinevad stsenaariumite tulemused olulisel määral. Mõlema prognoosistsenaariumi puhul jätkab lasteaiaaas laste arv lähimal paaril aastal veel kasvamist, misjärel leiab aset oluline langus. Arvestades, et lasteaiaas käib u 85% earühmast, siis lähima paarikümne aasta vaates püsivate uute lasteaiaaas kohtade rajamise vajadus valla kui terviku vaates puudub, kuna lähiaastatel käivituvad projektid valmiks juba saabuva langusfaasi alguseks (Joonis 2). Rände-stsenaariumi korral on oodata lähikümnendil laste arvu olulist ajutist suurenemist ainult Peetri kandis.

Joonis 2. Lasteaiaaas laste arvu prognoos

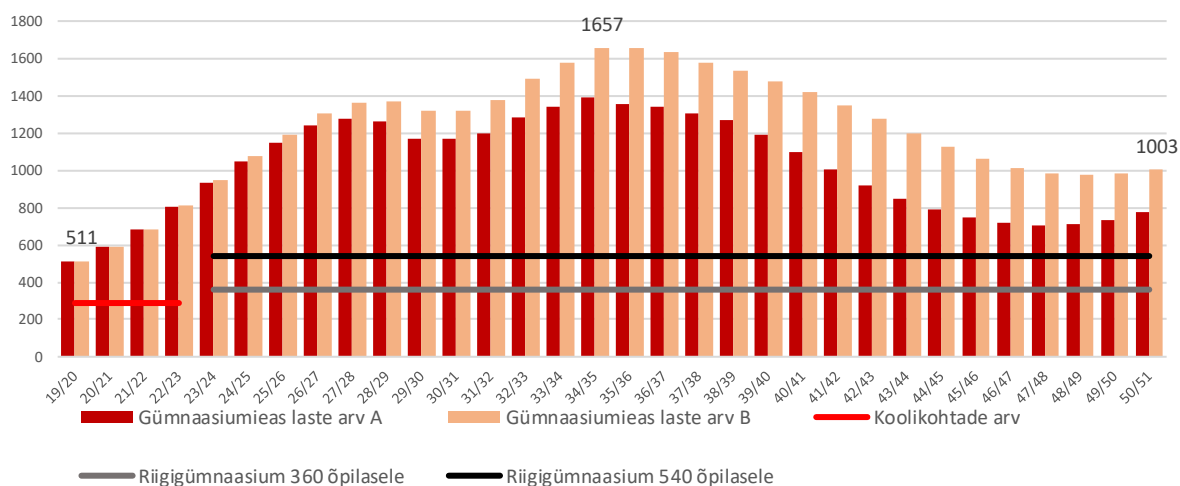
Põhihariduse omandamise eas laste arv vallas suureneb järgneval kümnel aastal igal juhul. Baas-stsenaariumi korral jääb nõudluse kõrghetkel aastatel 2025–2030 vallas puudu u 500 koolikohta (2020. aastal on neid vallas kokku 2777), samas aastaks 2035 on laste arv langenud taas võrreldavale tasemele lähteaastaga ja väheneb seejärel veelgi (Joonis 3). Rände-stsenaariumi korral on kõrghetk aastal 2030, kui põhikoolieas lapsi on võrreldes lähteaastaga 50% enam. Teisalt langeb 20 aasta perspektiivis laste arv taas lähteaastaga võrreldavale tasemele.

Olemasolevate põhikoolikohtade arv jääb Peetri kandis ka pikas perspektiivis mõlema rahvastikuarengu stsenaariumi korral koolitamist vajavate laste arvust oluliselt madalamaks. Laste arvu kõrghetkel järgmise kümnendi vahetuse paiku on sõltuvalt stsenaariumist kandis puudu 300 kuni 1000 koolikohta.

Joonis 3. Põhikoolieas laste arvu prognoos

Gümnaasiumieas noorte arv kahekordistub igal juhul, rände-stsenaariumi puhul isegi enam kui kolmekordistub. Senimaani on u 30% vanuserühmast asunud omandama ametiharidust ja u 50% gümnaasistidest on valinud õppimiseks Tallinna linna koolid. Kuigi riigigümnaasiumi rajamine Jüri alevikus omab mõningat positiivset mõju teenusevajaduse rahuldamisel, ei ole see ka suurema õpilaste arvuga (540 õppekohta) kooli rajamisel ilmselgelt piisav. Samuti tuleb arvestada, et riigigümnaasium rajatakse Jüri alevikku, kuid vajadus kasvab eelkõige Peetri kandis (Joonis 4).

Joonis 4. Gümnaasiumieas laste arvu prognoos

1.3 Peamised lahendamist vajavad väljakutsed

Lisaks tasakaalustamata vanusjaotusest tulenevatele lasteaia- ja koolikohtade puudu- ning ülejäägile tulevikus vajavad lahendamist ka mitmed sisu puudutavad küsimused.

- Üldiselt on Rae vallas haridus- ja noortevaldkonna olukord hea. Taristu on reeglina olemas ja heas korras, inimesed teevad oma tööd pühendumusega. Seda seisukohta kinnitab ka vallaelanike seas läbi viidud rahulolu-uuring.
- Kuivõrd peamised vajadused on täidetud, on võimalik senisest enam tegeleda sisuliste teemadega – haridusuuendused, nüüdisaegse õpikäsituse rakendamine, huvihariduse ja -tegevuse mitmekesistamine ning kättesaadavuse parandamine, valdkondade omavaheline lõimimine, sisulise koostöö edendamine asutuste ja astmete vahel, digiõppe võimaluste parandamine jpm.
- Lisaks gümnaasiumiharidusele võiks Rae vallast saada ka kutseharidust. Omavalitsus ise kutsekooli ei plaani rajada, kuid võimalusi saab luua koostöös olemasolevate ning Haridus- ja Teadusministeeriumiga. Samuti on Rae ettevõtluskeskkond heaks praktikabaasiks.
- Oluline teema on personal. Kuigi olemasolevad töötajad on nooremapoolsed, on siiski puudus nii õpetajatest kui ka erispetsialistidest (eripedagoogid, logopeedid, psühholoogid). Nõudlus töötajate järele on märksa suurem, kui on pakkumine. Seega vajab hoolikat läbimõtlemit nii olemasoleva personali arendamine kui ka uute inimeste värbamine.
- Järjepanu on suurenenud hariduslike erivajadustega laste hulk nii lasteaias kui koolis. Ühest küljest suurendab see vajadust kvalifitseeritud erispetsialistide järele, teisest peavad ka tavaõpetajad suutma nende laste arengut toetada. Samuti puuduvad Rae vallas võimalused pakkuda õppekohta toimetuleku- ja hooldusõppel olevatele lastele, mis senini on lahendatud koostöös riigi, teiste omavalitsuste ja erakoolidega.
- Hariduslike erivajadustega lastega kaasneb veel teisigi väljakutseid:
  - Sageli peavad vanemad suhtlema mitme erineva asutusega, alati ei saada abi koduvallast;
  - Vajadus on ülevallalise tugisüsteemi järele, mis võimaldaks erinevate asutuste töötajatel omavahel kogemusi jagada, aga toetaks ka lapsevanemaid;
  - Vähe on koostööd teiste valdkondadega (nt sotsiaalvaldkond). Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenused võiksid olla lähestikku hariduslike erivajadustega teenustega;
  - Kompetentsist ja vastavast taristust on puudus. Vajadus oleks spetsiaalse lasteaed-kooli järele, mille juurde kuulub nii rehabilitatsioonikeskus kui ka toimetuleku- ja hooldusõpe. Mõistlik oleks see lahendada koostöös mitme omavalitsusega.
- Noorsootöö on oma senist rolli hästi täitnud. Edaspidi on aga vaja seda mõnevõrra ümber mõtestada – suurendada koostööd haridusasutustega, leida üles noored, kellega keegi ei tegele, suurendada kogukonnatunnet noortes, parandada infovahetust, suurendada noorte initsiatiivikut jms.
- Arengukava koostamise ajal 2020. a on lasteaiakohtade puudujääk veel osaliselt väljakutse, järgmistel aastatel nihkub teravik aga gümnaasiumiikka, sest kavandatav riigigümnaasium ei taga kaugeltki kõikidele soovijatele kohta.

2 Strateegia

Rae valla haridus- ja noortevaldkonna arengukava on **sihtgrupikeskne**. See tähendab, et strateegias kirjeldatakse, millised on Rae valla haridus- ja noorsootöösüsteemi poolt kujundatavad lapsed ja noored ning millised on nende vajadused ja tegelikud soovid. Hariduse, noorsootöö ja teiste sidusvaldkondade ning nendes töötavate inimeste põhieesmärk on aidata kaasa laste ja noorte igakülgsel arengule.

Visioon on püstitatud pikemaks perioodiks – aastani 2030. Suured muutused on aeganõudvad ja pole tõenäoline mõne aastaga soovitud tulemuseni jõuda. Eesmärgid on seevastu lühemaajalised ja konkreetsed.

Strateegia sisaldab ka läbivaid eesmärke, mis peavad hoolimata lapse ja noore vanusest täidetud olema.

2.1 Põhiväärtused

Põhiväärtused on suunatud arengukava elluviivatele inimestele - nendest lähtutakse oma igapäevast tööd kavandades.

Joonis 5. Väärtused Rae valla hariduses ja noorsootöös

- **Ettevõtlikkus** - loov, uuendusmeelne ja innovaatiline lähenemine, julgus katsetada, proovida teistsuguseid lahendusi, alustatu lõpule viimine;
- **Avatus ja koostöö** - kolleegide, partnerite, perede kaasamine, üksteise toetamine, praktikate jagamine, koos tegemine, hoolimine, uutele inimestele ja ideedele avatud olemine;
- **Tasakaal** – töö ja eraelu ning puhkuse, uute lahenduste ja traditsioonide vahel;
- **Professionaalsus** - läbimõeldus, oma töö eest vastutuse võtmine, kvaliteetse lõpptulemuse poole püüdlemine.

2.2 Visioon 2030

Aastal 2030 on **igal Rae valla lapsel ja noorel** võimalus olla osa parimast keskkonnast kasvamiseks, õppimiseks ja arenemiseks.

Selleks on rajatud **kõigi jaoks kättesaadav haridustaristu** koos toetavate huvihariduse ja vaba aja veetmise võimalustega. Haridus- ja noortevaldkonnas tegutsevad **kõrgelt motiveeritud oma ala professionaalid**. Neil on **töötamiseks ja isiklikuks arenguks** suurepärane keskkond, nende panus on kõrgelt väärtustatud.

Toimib igakülgne **koostöö** lastevanemate ja teiste osapoolte vahel.

Rae valla lapsed ja noored on **enesega toimetulevad, õpi- ja teadmishimulised ning elavad täisväärtuslikku elu**. Enesega toimetuleva all mõistetakse lapsi ja noori, kes on:

- Eneseteadlikud ja tervikliku minapildiga – nad teavad, mida vajavad ja küsivad vajadusel nõu ja abi;
- Aktiivsed ja ettevõtlikud – neil on mitmekesised huvid ja nende suhtumine maailma on „tahan-suudan-teen“, neid huvitab, mis Eestis ja oma kodukohas laiemalt toimub ning nad soovivad tuleviku kujundamisel kaasa rääkida;
- Innovaatilised ja loovad – nad tahavad ja oskavad ajaga kaasas käia ning leida uusi (digi)lahendusi;
- Tervislike eluviisidega – nad teavad, et nende praegused elustiilivalikud mõjutavad nende hilisemat elukvaliteeti;
- Hea suhtlemisoskusega – neil on suhtlemiseks vajalikud oskused ja nad lävivad teistega;
- Laia silmaringi ja teadmiste pagasiga – nende teadmised ja oskused võimaldavad neil soovitud erialal edasi õppida;
- Vastutust võtavad – nad teavad, et oma õpingute ja tegevuste tulemuslikkus ning edasijõudmine elus sõltub eelkõige neist endast;
- Praktilise ellusuhtumisega – nad oskavad ja tahavad leida toimivaid lahendusi.

2.3 Läbivad põhimõtted

Iga haridustaseme ja -liigi puhul juhindutakse alljärgnevatest põhimõtetest:

- **Kvaliteet** – kõikides valdkondades tegelevad laste ja noortega inimesed, kes on selleks vajalike pädevustega. Nad on väärtustatud ja motiveeritud ning tahavad oma tööd teha. Õppe- ja kasvukeskkond ning õppemeetodid on nüüdisaegsed, eakohased ja turvalised;
- **Võimalikult varajane igakülgne tugi** – kõikidele lastele ja noortele on tagatud professionaalne vaimne, sh emotsionaalne, ja füüsiline tugi. Esmaseks nõustamis- ja tugiteenuste pakkujaks on asutus, kus laps õpib;
- **Lõimitus ja koostöö** – haridus, huviharidus ja noorsootöö ning nende sidusvaldkonnad (sotsiaaltöö, kultuur ja sport) on omavahel tihedalt läbi põimunud, tagatud on õmblusteta üleminek ühest teise vastavalt vajadusele. Kõik osapooled töötavad ühise eesmärgi nimel - luua parim keskkond lapsele ja noorele. Asutuste ja perede vahel toimub tihe koostöö, pered huvituvad laste ja noorte käekäigust lasteaias, koolis, huvikoolis ja noortekeskuses, ning vastupidi;

- **Personaliseeritud lähenemine** – lähtutakse lapse ja noore huvidest, vajadustest, võimetest, õpistiilist ja -rütmist. Otsuste tegemisel seatakse laste ja noorte huvid esikohale. Lapsel ja noorel on oma tee kujundamisel keskne roll;
- **Kättesaadavus** – kõikides valla piirkondades on tagatud ligipääs hariduse, huvihariduse, noorsootöö ja sidusvaldkonna teenustele, hoolimata lapse ja noore asukohast ja võimalustest. Transpordikorraldus vastab tegelikele vajadustele.

2.4 Sihtgrupipõhised eesmärgid

Igas inimese eluetapis on tema vajadused ja ootused mõnevõrra erinevad. Seetõttu on haridus- ja noortevaldkonnas püstitatud eesmärgid just ealistest eeldustest lähtuvalt.

Tabel 1. Sihtgrupipõhised eesmärgid

Nr	Sihtgrupp	Eesmärgid
1	Vanusegrupp 1,5-6	<ol style="list-style-type: none"> 1. Personali oskus ja tahe ennetada ning märgata probleeme võimalikult varakult ning nendega koheselt tegeleda. 2. Personali oskus ja tahe kujundada mitmekesine, mänguline, katsetamist ja eksimist võimaldav, väärtushinnanguid kujundav ning iseseisvumist arendav tegevusprogramm. 3. Personali oskus ja tahe kujundada hubane, soe, eakohane, lapsesõbralik ja -pärane, loodussõbralik, avastamist, katsetamist ja isetegemist toetav ning turvatunnet loov keskkond. 4. Ea- ja võimetekohased ning lapse kohta tagasisidet andvad mitmekülgsed tegevused. 5. Lapsevanemate vanemlikke oskusi arendav koostöö ja nõustamine. 6. Kaasav haridus, kultuuriline mitmekesisus, sallivus ning ühtne ja avatud väärtusruum kui õpikeskkonna loomulik osa. 7. Personali oskus erinevate annete märkamiseks ja võimekate laste arengu toetamiseks.
2	Vanusegrupp 7-15	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ennastjuhtivaks õppijaks kujundav, ettevõtlikkust ja innovaativsust arendav ning kogemuste omandamist võimaldav nüüdisaegsel õpikäsitusel põhinev õppimine ja õpetamine. 2. Õpilaste heaolu ja vaimset tervist toetav ennetus- ja tugisüsteem. 3. Aktiivset liikumist ja nüüdisaegse õpikäsituse rakendamist võimaldav keskkond. 4. Õpilase arengut toetav põhiharidusega lõimitud kvaliteetne, mitmekülgne huviharidus ja -tegevus ning noorsootöö. 5. Kogukonna ja ühiskonna liikmeks kujunemist toetav tegevus (omalgatus, ühisüritused). 6. Lapsevanemate vanemlikke oskusi toetav nõustamine ning koostöine lapse arengu toetamine. 7. Kaasav haridus, kultuuriline mitmekesisus, sallivus ning ühtne ja avatud väärtusruum kui õpikeskkonna loomulik osa. 8. Koordineeritud ja süsteemne tegevus erinevate annete märkamiseks ja võimekate õpilaste arengu toetamiseks. 9. Põhikooli lõpetajate haridustee jätkamise ja teadlike karjäärivalikute toetamine.

3	Vanusegrupp 16-18	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ennastjuhtivat noort toetav, teadmisi ja oskusi lõimiv ning spetsialiseerumist ja valikuvabadusi võimaldav õppimine ja õpetamine. 2. Noorte heaolu ja vaimset tervist toetav ennetus- ja tugisüsteem. 3. Nüüdisaegsel õpikäsitusel põhinev keskkond. 4. Eakohane, lõimitud, tagasisidet andev ja väljakutseid pakkuv spordi-, huvitegevus ja -haridus ning rahvusvahelisi kogemusi võimaldav noorsootöö. 5. Koordineeritud ja süsteemne tegevus erinevate annete märkamiseks ja võimekate noorte arengu toetamiseks. 6. Kogukonna ja ühiskonna liikmeks, sh tulevaseks lapsevanemaks kujunemist toetav tegevus (omaalgatus, ühisüritused, vabatahtlik töö). 7. Noorte teadlikkuse kasv edasistest haridus- ja karjäärivõimalustest sh koostöö gümnaasiumide, kutsekoolidega, noortekeskustega.
4	Vanusegrupp 18+	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mitmekülgset vaba aja veetmise võimalusi pakkuv keskkond (sport, kultuur, isetegevus). 2. Mitmekesised praktika- ja töövõimalused koduvallas, sh vabatahtlikuna tegutsemine. 3. Kogukonna ja ühiskonna liikmeks kujunemist toetav tegevus (omaalgatus). 4. Info ja tugi elukestvas õppes osalemiseks. 5. Elukestev õpe, sh gümnaasiumihariduse omandamise võimalus riigigümnaasiumis ning info täiend- ja ümberõppe kohta.

2.5 *Strateegia seosed*

Haridus- ja Teadusministeeriumil on valminud **haridusvaldkonna arengukava 2021-2035** ja **noortevaldkonna arengukava 2021-2035** eelnõud. Tegemist on hierarhiliselt kõrgemalseisvate dokumentidega, milles sätestatust tuleb järgmistel tasemetel lähtuda. Sarnaselt peavad Rae valla asutused lähtuma siinses arengukavas kokku lepitud.

Riikliku tasandi dokumendid käsitlevad rohkem teemasid, kohaliku omavalitsuse tegevusvaldkonnad on mõnevõrra kitsamad. Seda on ka visiooni ja eesmärkide püstitamisel arvesse võetud.

Haridusvaldkonna üldeesmärk sedastab järgmist: Eesti inimestel on teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad teostada end isiklikus elus, töös ja ühiskonnas ning toetavad Eesti elu edendamist ja üleilmset säästvat arengut. Rae valla haridus- ja noortevaldkonna arengukava visioonis on kesksel kohal lapsed ja noored, kes on enesega toimetulevad, õpi- ja teadmishimulised ning elavad täisväärtuslikku elu. Seega on mõlema arengudokumendi fookus suunatud inimesele, et nad hästi toime tuleksid ja Eesti arengusse panustaksid.

Noortevaldkonna visioon on järgmine: aastal 2035 elavad noored kõigis Eesti piirkondades tervislikku ja täisväärtuslikku elu ning on võimestatud muutma kogukonda ja riiki selliselt, et Eestis on maailma parim keskkond kasvamiseks, elamiseks ja eneseteostuseks. Rae vallas püüeldakse samade sihtide poole: igal Rae valla lapsel ja noorel on aastal 2030 võimalus olla osa Eesti parimast keskkonnast kasvamiseks, õppimiseks ja arenemiseks.

Riikliku tasandi **haridusvaldkonna strateegilised eesmärgid** on järgmised:

1. Õpivõimalused on valikuteroheked ja kättesaadavad ning haridussüsteem võimaldab sujuvat liikumist haridustasemetete ja -liikide vahel.

2. Eestis on pädevad ja motiveeritud õpetajad ja koolijuhid, mitmekesine õpikeskkond ning õppijast lähtuv õpe.
3. Õpivõimalused vastavad ühiskonna ja tööturu arenguvajadustele.

Riikliku tasandi **noortevaldkonna strateegilised eesmärgid** on järgmised:

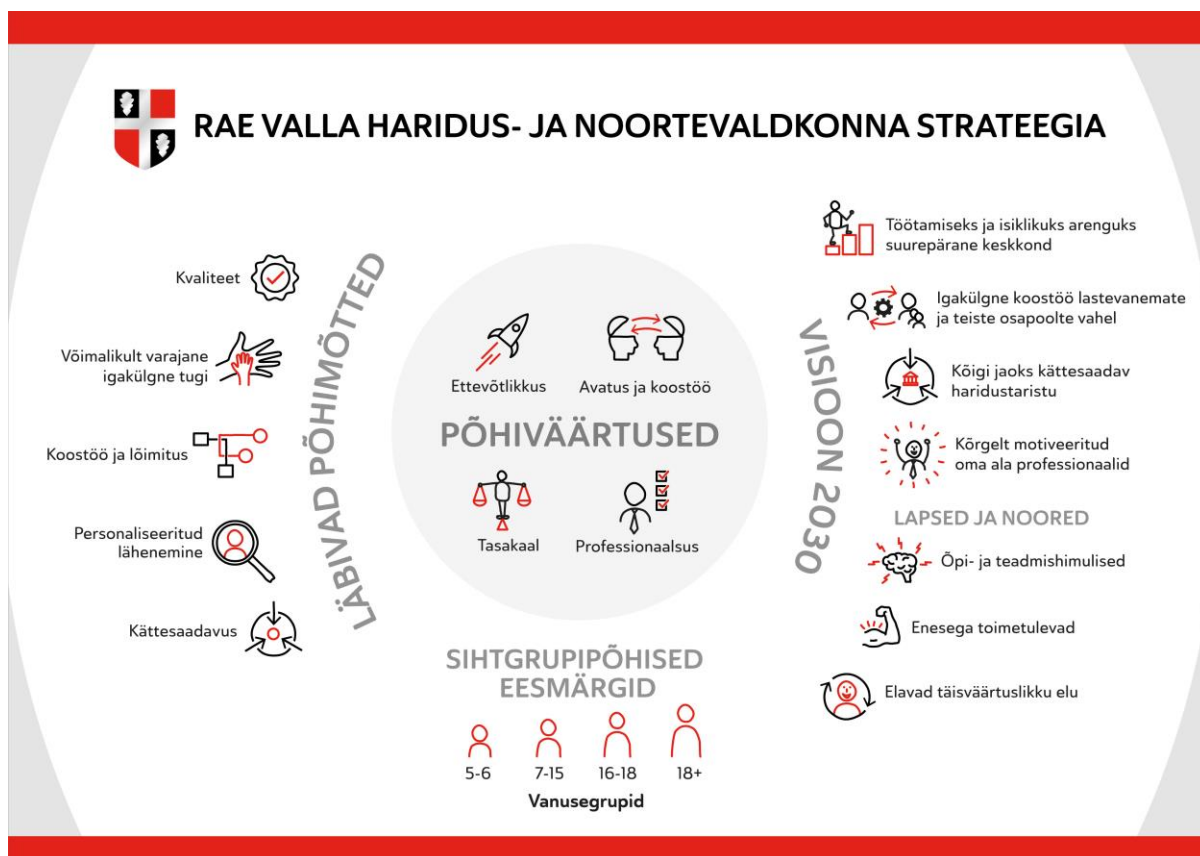
1. Noored on loov ja ühiskonda hoogsalt edasiviiv jõud – hariduse, kultuuri, majanduse, keskkonna ja teiste valdkondade edenemise nügijad ning eestvedajad;
2. Noorte õiguste kaitsmine riigis on järjepidev ning noorte aktiivne kodanikuosalus toetatud;
3. Kvaliteetne noorsootöö (sh noorte huviharidus) on kättesaadav ning loob kõigile noortele võimalused mitmekülgseks arenguks, eduelamusteks, kogemuste pagasi rikastamiseks ja iseseisvumiseks;
4. Noorte üksijäämist ja eemaldumist märgatakse ning ennetatakse kindlustunnet suurendava turvõrgustiku abil.

Võrreldes omavahel Rae valla läbivaid ja sihtgrupipõhiseid eesmärke, on näha, et need toetavad otseselt riikliku tasandi omade saavutamist, kuigi nende formaat on mõnevõrra erinev.

Rae valla üldist arengut suunab **Rae valla arengukava 2021-2030**. Valla **visioon** sedastab: Rae vald on aastal 2030 kõrgelt hinnatud elu- ja majanduskeskkonnaga säästva arengu põhimõtteid järgiv tegus kohalik omavalitsus. Haridus on üks olulisemaid omavalitsuse poolt pakutavaid teenuseid. Seega aitab Eesti parima kasvamise, õppimise ja arenemise keskkonna loomine väga tugevalt kaasa valla üldvisiooni saavutamisele.

Haridus- ja noortevaldkonna arengukava roll on ühtlasi täpsustada valla arengukavas kirja pandut ning anda vajalik sisend valla tegevuste ja investeeringute kavasse.

2.6 Strategiakaart

Joonis 6. Haridus- ja noortevaldkonna strategiakaart

3 Arengukava elluviimine

3.1 Arengukava ülevaatamine ja uuendamine

Visiooni ja eesmärkide elluviimiseks on koostatud tegevuste ja investeeringute kava (arengukava lisa 1). Kava koosneb 5 programmist:

1. Personaliseeritud õpitee;
2. Nüüdisaegsetele ootustele vastav ja koostöine haridus;
3. Tugi ja nõustamine;
4. Personal;
5. Keskkond.

Iga programm koosneb omakorda konkreetsetest tegevustest ja/või investeeringutest. Tegevuste elluviimiseks koostatakse iga-aastased üksikasjalikud tööplaanid.

Tegevuskava elluviimist hindab vallavalitsus korra aastas, andes igale tegevusele hinnangu tehtud, pooleli või tegemata. Viimasel juhul tuuakse välja tegemata jätmise põhjused. Tegevuskava täitmise kohta esitatakse ka aruanne vallavolikogule.

Visioon ja eesmärgid vaadatakse üle kord 3 aasta vältel, kasutades peatükis 3.2 sätestatud moodsikuid. Ülevaatuse käigus hinnatakse, kuivõrd on kavandatud sihttasemele suunas liigutud või see saavutatud. Samuti analüüsitakse visiooni ja eesmärkide aja- ning asjakohasust. Vajadusel algatatakse arengukava uuendamine.

Lisaks visiooni ja eesmärkide ülevaatamisele tänapäevastatakse ka taustaanalüüs, sh vaadatakse üle õpilaste arvu dünaamika jm näitajad. Ka need on aluseks arengukava muutmisevajaduse hindamisel.

Arengukava tulemuslikkuse hinnangu ja uuendamise eest vastutab Rae valla haridus- ja kultuuriamet.

3.2 Tulemuslikkuse mõõtmine

Rae vallas rakendatakse tulemuslikkuse mõõtmiseks kohaliku omavalitsuse tasandil asjakohaseid riiklike haridus- ja noortevaldkonna arengukavades välja töötatud indikaatoreid. Osaliselt on nimetatud näitajaid muudetud kohalikele oludele sobivamaks.

Tabel 1. Moodsikud

Nr	Moodsik	Baastase 2020	Vahekokkuvõte 2023	Sihttase 2030
1.	Õppeprotsessis osalejate rahulolu (keskmine hinne skaalal 0-5)		3,5	4
1.1	4. klasside keskmine hinne skaalal 0-5 (Jüri, Peetri, Lagedi, Järveküla, Kindluse, Vaida 2023)		3,5 (riigis 3,6)	4
1.2	8. klasside keskmine hinne skaalal 0-5 (Jüri, Peetri, Lagedi, Järveküla, Kindluse, Vaida 2023)		2,9 (riigis 3)	3,5

1.3	11. klasside keskmine hinne skaalal 0-5 (Jüri 2023)		3,1 (riigis 3,2)	3,6
1.4	Õpetajate keskmine hinne skaalal 0-5 (Jüri, Peetri, Lagedi, Järveküla 2021)		4,5 (riigis 4,3)	4,9
2	Personali (pedagoogilised ametikohad) voolavus – vallas töötamine järgmisel aastal peale tööleasumist	20% lahkus (õppeaasta 2018/2019)	Õppeaastal 2021/2022 lahkus 21% aasta peale tööle asumist	Kuni 10% lahkus aasta peale tööle asumist
3	Kvalifikatsiooniga õpetajate osakaal	58% koolides 78% lasteaedades	67% koolides 76% lasteaedades	75% koolides 85% lasteaedades
4	Tugiteenuste kättesaadavus Rae vallas alushariduses	Ei ole 100% tagatud, asutusesti erinev	Ei ole 100% tagatud, asutusesti erinev	100%
5	7–26-aastaste noorte vallaüleste omaalgatusprojektide arv aastas	5	4	10
6	18–26-aastaste kandidaatide osatähtsus (%) omavalitsuse volikogu valimiste kandidaatide hulgas	Täpsustatakse 2021. a valimiste järgselt	Kandidaate kokku 107 Kandidaate vanuses 18–26 oli 4 (3,7% kõikidest Rae valla kandidaatidest)	Minimaalselt 5% osakaalu kasv
7	Noorsootöö teenustega rahulolu (aluseks võetud Rae vallaelanike rahulolu-uuring)	2,91 (2018. aastal tehtud uuring; tulemus 4-palli süsteemis)	3,12 (2022. aastal tehtud uuring)	3,6
8	Huvitegevuses osalevate noorte osatähtsus (%)		63%	85%
9	Toetatud noorte % abivajavatest NEET-noortest vanusegrupis 16–26	62 – noorte arv	128 – noorte arv	Nimekirjas olevatest noortest vajavad abi u 30% ning nendest noortest saavad toetatud u 90%
10	Edasiõppijate osakaal põhikooli lõpetajate üldarvust (%)	96,9	96,6	100
11	Keskhariduse omandanute osakaal 4 aastat pärast põhikooli lõpetamist (%)	83,6	83,7	95
12	Kutsealase hariduse* omandanute osakaal 5 a pärast põhikooli lõpetamist (%)	83,6	86,7	95
13	Gümnaasiumiastme lõpetajate osakaal (nominaalaeg+ 1 õppeaasta) (%)	93,7	85,5	100
14	Eestis edasiõppijate osakaal gümnaasiumi lõpetanud õpilaste üldarvust (%)	35,7	52,4	65